

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till godkännande av en överenskommelse mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Stiftelsen Utbildning Nordkalotten bildades 1991 för att fortsätta arbetet vid det vuxenutbildningscenter som inrättades 1970 och som är gemensamt för Finland, Norge och Sverige. Stiftelsen ordnar arbetskraftspolitisk vuxenutbildning huvudsakligen inom nordkalottregionerna i Finland, Norge och Sverige.

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten. I överenskommelsen, som gäller åren 2012—2015, förbinder sig Finland att årligen av stiftelsen köpa 80 utbildningsplatser för deltagare i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Överenskommelsen undertecknades i Stockholm den 23 november 2011 och träder för Norges och Sveriges del i kraft den 1 januari 2012. För Finlands del avses överenskommelsen träda i kraft trettio dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska Utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts.

Det beräknas att överenskommelsen årligen kommer att medföra kostnader till ett belopp av cirka 1,5 miljoner euro.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2012 och avses bli behandlad i samband med den.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Finland, Sverige och Norge har avtalat om verksamheten vid Stiftelsen Utbildning Nordkalotten och om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som köps av stiftelsen i perioder på fyra år. Den förra överenskommelsen (FördrS 18/2007) gällde åren 2007—2010, men överenskommelsen förlängdes så att den även gällde år 2011 (FördrS 27/2011). Den överenskommelse som i denna proposition föreläggs riksdagen för godkännande gäller åren 2012—2015.

Enligt den tidigare överenskommelsen skulle Finland, Sverige och Norge utvärdera stiftelsens verksamhet och behovet av att se över överenskommelsen vart fjärde år. I en utredning som gjordes år 2011 av Sverige i samarbete med Finland och Norge föreslås det bland annat att stiftelsen ska ha ett tätare samarbete med arbetsgivare, arbetskraftsmyndigheter och organisationer, för att man

med hjälp av den utbildning som stiftelsen ordnar bättre ska kunna svara mot arbetsmarknadens behov. Sådana aspekter som lyftes fram i utvärderingen har beaktats i den nya överenskommelsen.

2 Nuläge och de viktigaste ändringarna

Finland förbinder sig att av stiftelsen årligen köpa 80, Norge 60 och Sverige 145 utbildningsplatser under åren 2012—2015. Antalet utbildningsplatser som Finland ska köpa förblir detsamma, men Norge ska köpa 25 platser färre jämfört med den tidigare överenskommelsen. Det beräknade priset på de utbildningsplatser som Finland ska köpa är oförändrat.

I den nya överenskommelsen fastställs stiftelsens uppgifter noggrannare än tidigare. Stiftelsen bör bland annat eftersträva aktivt samarbete med näringslivet, kommuner och

andra myndigheter samt andra aktörer i nordkalottregionen. Avsikten är att stiftelsen med hjälp av samarbete bättre ska kunna beakta arbetslivets behov i sitt utbildningsutbud. I överenskommelsen betonas också i övrigt behovet av nordiskt samarbete och EU-samarbete.

Enligt den nya överenskommelsen ska det sättas upp tydliga och mätbara verksamhetsmål, för att stiftelsens verksamhet ska kunna utvärderas. Målen bör vara sådana att resultatet av den utbildning som stiftelsen tillhandahåller på ett bättre sätt än för närvarande ska kunna jämföras med annan utbildning i de avtalslutande staterna.

I den tidigare överenskommelsen betonades att utbildning ska ordnas på finska, norska och svenska. I den nya överenskommelsen beaktas också ställningen för invandrare som försöker komma in på den nordiska arbetsmarknaden. Utbildning kan också ordnas på engelska.

3 Propositionens konsekvenser

I överenskommelsen förbinder sig Finland att under åren 2012—2015 årligen köpa 80 utbildningsplatser av Stiftelsen Utbildning

Nordkalotten. Detta medför årligen kostnader till ett belopp av cirka 1,5 miljoner euro. När det gäller år 2012 har kostnaderna beaktats under moment 32.30.51 (Sysselsättnings- och utbildningsåtgärder samt speciella åtgärder) i budgetpropositionen för 2012.

Det är mycket sannolikt att de som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning som Stiftelsen Utbildning Nordkalotten ordnar får sysselsättning efter utbildningen.

4 Beredningen av propositionen

Förnyandet av överenskommelsen om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten har beretts under ledning av Sverige i samarbete med Finland och Norge i de ministerier som ansvarar för arbetsmarknadsfrågor.

Ett utlåtande om utkastet till överenskommelse har begärts av utrikesministeriet.

Överenskommelsen undertecknades i Stockholm den 23 november 2011, efter att republikens president beviljade underteckningsfullmakter för överenskommelsen.

Regeringspropositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet.

DETALJMOTIVERING

1 Innehållet i överenskommelsen

Artikel 1. Huvudupdrag. I artikeln fastställs stiftelsens uppgifter och verksamhetsprinciper. Jämfört med den tidigare överenskommelsen beaktas i artikeln möjligheten för invandrare som träder in på den nordiska arbetsmarknaden att delta i utbildningen.

Artikel 2. Samarbeten. Det är en ny artikel. Artikeln gäller prognostisering av framtida behov på arbetsmarknaden och stiftelsens samarbete med intressentgrupper.

Artikel 3. Mål. Det är en ny artikel. Enligt artikeln ska stiftelsen sätta upp sådana mål för sig själv att verksamhetens resultat kan mätas utifrån målen. Målen ska utformas så att den utbildning som stiftelsen tillhandahåller

kan jämföras med motsvarande utbildningar i Finland, Norge och Sverige. Stiftelsen ska också utarbeta en marknadsföringsplan.

Artikel 4. Köpare. Med undantag för antalet utbildningsplatser som ska köpas motsvarar artikeln den tidigare överenskommelsen. Länderna ska varje månad betala stiftelsen minst en tolfedel av det årliga kontraktsbeloppet för det årets avtalade utbildningsplatser.

Artikel 5. Styrelse. I artikeln fastställs sammansättningen och mandatperioden för stiftelsens styrelse. Styrelsen består av två ledamöter och två ersättare från varje land. Styrelsens mandatperiod är två år.

Artikel 6. Direktör. Stiftelsen har en direktör som ansvarar för den praktiska verksamheten. Direktören anställs för en tid av fyra år med möjlighet till en förlängning med upp till fyra år. Anställningsavtalet med direktören ska ha en ömsesidig uppsägningstid om fyra månader.

Artikel 7. Finansiering. Stiftelsens verksamhet finansieras i huvudsak genom intäkter från kurs- och uppdragsverksamhet. Stiftelsens verksamhet bedrivs inte i vinstsyfte och eventuellt överskott ska användas till verksamheten.

Artikel 8. Den svenska statens ansvar. I artikeln fastställs hur stort anslag den svenska staten ska betala till stiftelsen. Under 2012—2015 ska den svenska staten årligen betala tre miljoner svenska kronor till stiftelsen. Dessutom åtar sig den svenska staten att bidra till stiftelsens verksamhet med ett belopp som kompensation för de kostnader som uppstår för Norge och Finland till följd av att utbildningstjänster är mervärdesskattepliktiga.

Artikel 9. Boende. De avtalsslutande staterna ska betala de faktiska boendekostnaderna för sina respektive deltagare i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. I praktiken innebär detta kostnaderna för den inkvartering som reserverats till deltagarnas förfogande.

Artikel 10. Ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. För Finlands del avses med arbetsmarknadspolitiska program arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Den nationella arbetskraftsmyndigheten utser deltagarna i utbildningen. Till deltagare som de finländska myndigheterna utser till arbetskraftspolitisk vuxenutbildning kan, om övriga villkor uppfylls, under utbildningen betalas arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och ersättning för uppehälle enligt lagen om ofentlig arbetskraftsservice (1295/2002).

Artikel 11. Försäljning. I artikeln beaktas de konkurrensrättsliga aspekterna i situationer där stiftelsens försäljning av tjänster till andra än de avtalsslutande staterna blir betydande.

Artikel 12. Uppföljning. De avtalsslutande staternas ministerier med ansvar för arbetsmarknadsfrågor utvärderar stiftelsens verk-

samhet vart fjärde år. Initieringen av denna uppföljning roterar mellan de avtalsslutande staterna, när detta tidigare var Sveriges uppgift. Finland ansvarar för att uppföljningen genomförs i fråga om den avtalsperiod som börjar 2012. Uppföljningen finansieras inom stiftelsens anslag.

Artiklarna 13—15. Avtalets giltighet, uppsägning och dokumentation.

2 Ikraftträdande och uppsägning

Överenskommelsen träder för Norges och Sveriges del i kraft den 1 januari 2012. Efter som riksdagens samtycke krävs för att överenskommelsen ska träda i kraft, avses överenskommelsen för Finlands del träda i kraft trettio dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts.

Om någon part säger upp överenskommelsen, ska överenskommelsen upphöra att gälla ett år efter den dag då det svenska Utrikesdepartementet mottagit meddelandet om uppsägningen. Ministerierna med ansvar för arbetsmarknadsfrågor ska efter en uppsägning ta initiativ till överläggningar om den fortsatta verksamheten vid stiftelsen.

Originalexemplaren av överenskommelsen deponeras hos det svenska Utrikesdepartementet.

3 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

Enligt artikel 4 i överenskommelsen för binder sig Finland att köpa arbetskraftspolitisk vuxenutbildning av Stiftelsen Utbildning Nordkalotten under åren 2012—2015. Efter som överenskommelsen innehåller sådana utfästelser för flera år som har samband med statsbudgeten, förutsätts riksdagens godkännande för att överenskommelsen ska träda i kraft.

Överenskommelsen innehåller inte några föreskrifter som hör till området för lagstiftningen, eller föreskrifter som berör grundlagen på det sätt som avses i dess 94 § 2 mom. Överenskommelsen kan enligt regeringens uppfattning godkännas med röstmajoritet.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås

att riksdagen ska godkänna den i Stockholm den 23 november 2011 ingångna överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Helsingfors den 2 december 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister Lauri Ihalainen

Texten i överenskommelsen

ÖVERENSKOMMELSE

MELLAN FINLAND, NORGE OCH SVERIGE OM STIFTELSEN UTBILDNING NORDKALOTTEN

Regeringarna i Finland, Norge och Sverige som år 1990 kom överens om att bilda "Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" har enats om följande:

Artikel 1

Huvuduppsdrag

"Stiftelsen Utbildning Nordkalotten" ska anordna och utveckla utbildningar för arbetsmarknadens behov i, i första hand, de nordligaste delarna av Finland, Norge och Sverige (härefter benämnt "nordkalottregionen"). Stiftelsen får även sälja tjänster och produkter som följer av utbildningsverksamheten.

Utbildningsverksamheten ska bedrivas flexibelt och anpassas till respektive lands behov inom i första hand nordkalottregionen. Stiftelsen ska sträva efter att ge deltagarna en yrkeskompetens som bidrar till rörlighet mellan de nordiska ländernas arbetsmarknader vilket bland annat syftar till att öka den nordiska kompetensen och konkurrenskraften.

Stiftelsen bör som del av sin utbildningsverksamhet kunna validera deltagarnas yrkeskompetens i enlighet med valideringsnormer i de olika länderna. Stiftelsen bör även utveckla och anpassa valideringsverksamheten till deltagare med utomnordisk yrkes- eller utbildningskompetens i syfte att öka möjligheterna för denna grupp inträde på den nordiska arbetsmarknaden.

Utbildningsverksamheten ska bedrivas utifrån olika gruppers behov så att kränkande behandling, diskriminering och trakasserier inte förekommer. Utbildningsverksamheten ska även i tillräcklig utsträckning bedrivas så att den kan följas av deltagare som behärskar antingen det finska, norska, svenska eller engelska språket. För det fall det bedöms lämpligt får stiftelsen även bedriva utbildning i kombination med att deltagare deltar i en av annan part anordnad språkutbildning för invandrare. Stiftelsen bör sträva efter att anpassa och utforma utbildningarna och ut-

bildningsmetoderna för både kvinnor och män.

Artikel 2

Samarbeten

I syfte att fånga in framtida behov på arbetsmarknaden och för att bidra till att utveckla det nordiska samarbetet, bör stiftelsen sträva efter att ha aktiva och systematiska kontakter med näringslivet, kommuner, myndigheter och andra aktörer som verkar inom, i första hand, nordkalottregionen.

Stiftelsen bör sträva efter att delta i olika nationella, nordiska och EU-samarbeten. Syftet med deltagandet bör vara att bidra med de kunskaper stiftelsen erhållit från den transnationella utbildningsverksamheten som kan bidra till att utveckla matchningsarbetet och stärka omställningsförmågan på berörda arbetsmarknader.

Stiftelsen ska i sin verksamhetsberättelse redogöra för vad som gjorts för att främja ett ökat nordiskt samarbete och vilka samarbeten stiftelsen deltagit i samt bedömt resultat av dessa.

Artikel 3

Mål

Stiftelsen ska så långt det är möjligt och lämpligt sätta upp tydliga och mätbara mål för verksamheten och säkerställa att målen följs upp på ett tillfredsställande sätt. Målen ska vara utformade så att de på ett tillfredsställande sätt kan mäta verksamhetens resultat i termerna kvalitet, kostnadseffektivitet och sysselsättningsgrad efter avslutad utbildning.

Målen ska så långt det är möjligt utformas så att det, i den utvärdering som ska genomföras enligt artikel 12, med stöd från respektive lands departement med ansvar för arbetsmarknadsfrågor, på ett tillfredsställande sätt går att jämföra utbildningarnas resultat med andra jämförbara utbildningar i de respektive länderna. Vid jämförelse med andra utbildningar ska även ett eventuellt mervärde av den transnationella inriktningen beaktas.

Stiftelsen ska utarbeta en marknadsföringsplan för hur utbildningsverksamheten aktivt ska marknadsföras på kort och lång sikt. Planen ska bygga på en analys av stiftelsens marknad och möjliga marknadsföringsstrategier samt kopplas till de mål som sätts upp för verksamheten.

Artikel 4

Köpare

Länderna ska inför varje nytt verksamhetsår ingå avtal med stiftelsen om att köpa ett bestämt antal utbildningsplatser för respektive budgetår. Köp av kursplatser förutsätter att dessa blir föremål för förhandlingar beträffande omfattning, pris, och kvalitet. Länderna ska varje månad betala stiftelsen minst en tolfedel av det årliga kontraktsbeloppet för det årets avtalade kursplatser.

Under förutsättning att anbudet är konkurrenskraftigt beträffande pris och kvalitet samt att respektive lands parlament anslår nödvändiga budgetmedel för ändamålet, avser Finland att köpa 80 kursplatser, Norge att köpa 60 kursplatser och Sverige att köpa 145 kursplatser per år under åren 2012—2015.

Artikel 5

Styrelse

Stiftelsens styrelse består av två ledamöter från vardera Finland, Norge och Sverige. För varje ledamot ska utses en ersättare. Ledamöterna och ersättarna utses och entledigas av respektive lands regering eller ansvarigt departement. Mandatperioden ska vara två år. Det bör eftersträvas att styrelsens ordförande

och vice ordförande har olika medborgarskap.

Artikel 6

Direktör

Stiftelsens direktör anställs för en tid av fyra år med möjlighet till en förlängning efter särskild förhandling med upp till fyra år. Vid anställning av ny direktör ska rekryteringen baseras på kompetens men en strävan bör vara att utse en person som är medborgare i något annat av de tre länderna än den närmast föregående innehavaren. Anställningsavtalet med stiftelsens direktör ska ha en ömsesidig uppsägningstid om fyra månader.

Vid anställning av ledning, utbildare och annan personal vid stiftelsen bör det eftersträvas en fördelning mellan Finland, Norge och Sverige som motsvarar fördelningen av kursdeltagare från de tre länderna enligt denna överenskommelse.

Artikel 7

Finansiering

Stiftelsens verksamhet ska i huvudsak finansieras genom intäkter från kurs- och uppdragsverksamhet. Stiftelsens verksamhet ska inte bedrivas i vinstsyfte. Överskott får användas till att täcka eventuellt underskott på följande verksamhetsår eller på annat sätt återföras till verksamheten.

Artikel 8

Den svenska statens ansvar

Den svenska staten åtar sig genom denna överenskommelse att bidra till stiftelsens verksamhet med ett årligt belopp om 3 miljoner svenska kronor under åren 2012—2015. Medlen får enbart användas till att finansiera personalutveckling, marknadsföring, elevsocial verksamhet, finansiering av uppföljning av verksamheten enligt artikel 12 och för att anpassa utbildningen till de olika ländernas behov.

Frågan om Sverige därefter ska lämna ytterligare bidrag ska behandlas i samband med den uppföljning av verksamheten som ska göras inför nästkommande överenskommelseperiod.

Den svenska staten åtar sig vidare genom denna överenskommelse att under åren 2012—2015 bidra till stiftelsens verksamhet med ett årligt belopp som den svenska staten fastställer. Medlen får enbart användas till kompensation för den kostnadsfördyring som beräknas uppstå för Finland och Norge till följd av att utbildningstjänster är mervärdes-skattepliktiga i Sverige.

Artikel 9

Boende m.m.

De tre länderna ska betala faktiska boendekostnader för sina respektive kursdeltagare. Inför varje verksamhetsår förbinder länderna sig att ingå avtal med stiftelsen om hyra av bostäder som stiftelsen ställer till förfogande, under förutsättning att förhandlingar beträffande pris och kvalitet slutförs och nödvändiga budgetmedel anslås. Länderna ska i förskott månadsvis/kvartalsvis betala stiftelsen avtalade boendekostnader.

Artikel 10

Ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska program

De nationella arbetsmarknadsorganen utser deltagarna i arbetsmarknadsutbildning vid stiftelsen. Bestämmelser om ersättningar och förmåner till deltagarna framgår av de nationella författningarna. Bidragen betalas till respektive deltagare av hemlandets myndighet.

Artikel 11

Försäljning

Om försäljning av tjänster och produkter till andra än uppdragsgivarna enligt artikel 1 i denna överenskommelse blir betydande, kan denna affärsmässiga verksamhet förläggas till ett av stiftelsen helägt aktiebolag. Därmed skapas tydligare förutsättningar för

den konkurrensutsatta delen av stiftelsens verksamhet.

Artikel 12

Uppföljning

Departementen med ansvar för arbetsmarknadsfrågor ska vart fjärde år följa upp och utvärdera verksamheten vid stiftelsen med sikte på eventuella ändringar av överenskommelsen. Uppföljningen ska ha lämnats till ländernas departement med ansvar för arbetsmarknadsfrågor senast den 15 april sista året i gällande avtalsperiod. Initieringen av denna uppföljning ska rotera mellan länderna där den finska avtalsparten ansvarar för 2012 års avtalsperiod, den norska för nästkommande och därefter den svenska. Finansieringen av uppföljningen ska göras inom stiftelsens anslagsmedel. Förhandling om ändringar i överenskommelsen ska inledas senast den 1 juli 2014.

Artikel 13

Avtalets giltighet

Denna överenskommelse träder för Norge och Sveriges del i kraft den 1 januari 2012. För Finlands del träder den i kraft trettio (30) dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska Utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts.

Genom denna överenskommelse upphävs överenskommelsen från den 14 december 2006, vilken förlängdes genom notväxling att gälla till utgången av 2011, om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Artikel 14

Uppsägning

Uppsäger en part överenskommelsen ska överenskommelsen upphöra att gälla ett år efter den dag då det svenska Utrikesdepartementet mottagit meddelandet om uppsägningen. Ministrarna med ansvar för arbetsmarknadsfrågor ska efter en uppsägning ta

initiativ till överläggningar om den fortsatta verksamheten vid stiftelsen.

Artikel 15

Dokumentation

Originalexemplaret av denna överenskommelse deponeras hos det svenska Utrikesde-

partementet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har de befullmäktigade ombuden undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Stockholm den 23 november 2011, i ett exemplar på finska, norska och svenska, vilka samtliga texter har samma giltighet.